

Ordet har spirekraft

TEMA

Ansvarlig utgiver: Wycliffe
Postboks 6625 St. Olavs plass, 0129 Oslo
info@wycliffe.no | wycliffe.no
Organisasjonsnr 980334600
Besøksadresse: Bernhard Getz' gate 3, Oslo
Telefon: + 47 22 93 27 80

Ansvarlig redaktør: Agnes Lid
I redaksjonen: Elisabeth Kvilesjø Berg
og Cecilie Leinebø Thomas
Daglig leder: Agnes Lid

Styret: Ragnhild Bøhler, Geir Edvin Frøen,
Solvår Ask Isene, Knut Holter, John Vidar Larring,
Steinar Sødal, Eyvind Olafsrud, Anette Tombleson
og Hæge Aasmundtveit.

Frivillig abonnement: kr 200,-
Gavekonto: 3000 15 45546
Wycliffe bistand: 3000 20 75047
Vipps: 520 000

Wycliffes medarbeidere og driften av kontoret
er avhengig av økonomiske gaver. Disse kommer
hovedsakelig fra menigheter, organisasjoner
og enkeltpersoner som øremerker beløpene til
ønsket formål.

Norske bibeltekster er hentet fra Bibel 2011

Design: Torunn Hvale Melbø
Forsidebilde: Elyse Patten, Wycliffe Global Alliance
Trykk: Polinor

Wycliffe

Wycliffe er en tverrkirkelig misjonsorganisasjon.
Formålet er å bidra til at bibeloversettelse,
alfabetisering, språkforskning og utviklings-
arbeid finner sted blant folkegrupper som
har behov for det. Wycliffe har utsendinger i
Afrika, Asia, Oseania og Mellom-Amerika.

LEDER

AGNES LID / DAGLIG LEDER

Ordet skal ut!

Ingen folkegruppe kan regnes som nådd med evangeliet før den har Bibelen tilgjengelig på morsmålet, hevdet den afrikanske teologen Kwame Bediako. Der traff han spikeren på hodet! Uten en forståelig bibel, blir både enkeltmenneskers tro og kirkens lære raskt offer for skiftende trender og tankegods. Bibeloversettelse og bibelbruk bidrar til varig verdi!

Når kirke- og misjons-Norge satser på å mobilisere ungdom på The Send, 25. juni, blir bærekraft vektlagt. Alle som gir tilkjenne at de ønsker oppfølging, vil bli kontaktet og fulgt opp i året som kommer. Og det er ikke tilfeldig at før det utfordres til misjon og tjeneste på The Send, skal evangeliet om Jesus og kall til etterfølgelse forkynnes. Tjenesten utad må springe ut av det indre livet – troen, relasjonen til Gud, identiteten som Guds barn. De deltakerne som viser interesse for Wycliffes arbeid med bibeloversettelse og språkarbeid, vil dermed også bli fulgt opp av oss.

I all misjon står Bibelen sentralt. Det betyr at den som skal være et vitne, også bør ha Bibelens ord og budskap

'innabords'. Men bibelkunnskap må kombineres med et liv som disippel, som Jesu etterfølger. I Matteus 13 er det samlet en rekke lignelser om himmelriket. Så spør Jesus om disiplene har forstått det han har sagt, og de svarer ja. Da sier han: *Derfor er enhver skriftlærd som er blitt himmelrikets disippel, lik en husherre som henter fram nytt og gammelt av sitt forråd* (v. 52). Kombinasjonen 'skriftlærd' og 'disippel' er nøkkelen her. Kjennskap til Guds ord er viktig, men det er når det blir kombinert med etterfølgelse, at det virkelig blir kraftfullt. Da blir det en levende ressursbank!

Lederen for oversetterseksjonen i Bibelselskapet, Hans-Olav Mørk, har skrevet diktet «Ordet» som vi har fått

” **Når vi ser at Gud selv fyller Ordet med liv og kraft, forstår vi også at det kan forvandle både enkeltmenneskers liv og hele samfunn.**

lov å dele med Wycliffe-nytt lesere. Her blir de store perspektivene malt for oss i bilder – skapelsen, inkarnasjonen, Jesu ord som både stiller stormen og berører hjertets dyp, og kallet til å spre Guds ord ut i verden. Når vi ser at Gud selv fyller Ordet med liv og kraft, forstår vi også at det kan forvandle både enkeltmenneskers liv og hele samfunn.

For Bibelen er ikke noen hvilken-som-helst bok – det er Guds ord, som viser oss Guds frelsesplan for alle folk. Det gir visdom til frelse, men også rettledning til å leve et godt liv. Dette er vi kalt til å gå ut med. Ordet skal ut! Og når Guds ord går ut til alle Gud har skapt, på språk som når inn til hjertene, er det ingen grense for hva som kan skje! ■

Ordet

Du ord som satte klodene i spinn,
som sveipet over dypet i Guds vind,
du ord som kalte lyset frem fra mørket,
som samlet hav, fikk landjord til å tørke,
som lot en duggvåt hage vokse frem
og himmelhvelv bak hav, og fylte dem
med liv, så alt som lever fikk et hjem!

Du trådte ut på menneskenes jord
og lot ditt ord ta form i deres ord.
Et spedbarn gråter i den mørke stallen.
En barnestemme spør i tempelhallen.
I vinden ved Genesaret: Følg meg!
Ved synagogens bokrull: Det er jeg!
Et ord, og hav og stormvind legger seg.

Du trår på skjulte stier i mitt sinn.
I dypet bak det dunkle går du inn.
Du bærer nøklene til hjertets dører.
Ditt ord er kjøtt og blod, og det berører.
I dypet av meg vekker det en gråt.
Du legger deg og sover i min båt.
Du trår på havet uten å bli våt.

Det er vårt kall å romme dette ord
og så det ut på menneskenes jord,
et ord i svakhet, viet til å falle
og til å oppstå og bli alt i alle.
Du er atomers bærekraft. Du er.
I kjærlighetens taushet er du nær,
og i en kropp forkledd i tiggerklær.

Hans-Olav Mørk 2010

Sorger og gleder

Når utsendingene våre takker ja til et liv som bibeloversettere i et annet land, takker de samtidig ja til å være tilpasningsdyktige og endringsvillige. I pandemien er dette noe vi alle har måttet lære til en viss grad, også bibeloversetterne i musim-teamet. Nylig fikk Eyvind reise tilbake til Papua Ny-Guinea og forteller Wycliffe om turen sin:

TEKST EYVIND OLAFSRUD

FOTO EYVIND OLAFSRUD

Oversetterne jobber ivrig med å tilbakeoversette Markusevangeliet.

Det er tungt å omstille fingrene fra jordbruksredskap til små knapper på et tastatur.

Longpela taim tru! Mi amamas stret long lukim yu! (Sannelig lenge siden! Jeg er skikkelig glad for å se deg!) Etter to års fravær fra Papua Ny-Guinea fikk jeg reise tilbake i januar i år. Etter å ha blitt evakuert på kort varsel i mars 2020, var det både godt og merkelig å være tilbake. Det siste året har vi hatt telefonkontakt og kommunikasjon gjennom felles kolleger. Nå skulle vi ha fire uker sammen og jobbe med bibeltekstene vi hadde oversatt tidligere.

Men før vi kunne begynne å jobbe måtte vi drikke kaffe og oppdatere hverandre på livet. Selv om ikke alt var helt nytt, så var det godt å kunne snakke sammen ansikt til ansikt. I Musim har livet gått videre siden jeg reiste og jeg fikk høre både gode og triste nyheter. Noen har fått barn og noen har gått bort. Jeg tenker spesielt på Kesau, vertsmoren min, som var en av de første fra Musim jeg møtte i 2016. Hun og ektemannen, Namalu, fulgte meg inn til Aleabam, Musim-lansbyen deres. Kesau døde i en

tragisk drukningsulykke i elva som renner ved landsbyen. Det er rart å tenke på at noen av de menneskene som ønsket meg velkommen i hjemmene sine og tok vare på meg, nå er borte.

Jeg fikk også fortelle nytt fra Norge. Jeg kunne fortelle at bôp, min eldste bror, Sindre, giftet seg i 2020, og at jeg selv har møtt en kvinne jeg snart skal gifte meg med. Store gleder i livet! I tillegg fortalte jeg at min mor gikk bort etter et år med kreft i magen. Nye tårer og sorg ble delt sammen med kollegene mine. Å være tilbake, følte både velkjent og fjernt. Er det en ting som er blitt tydelig for meg, er det at livet er skjært, og liv og død, lykke og sorg lever hånd i hånd.

Fra jordbruksarbeid til data-arbeid

I løpet av de fire ukene jeg fikk jobbe sammen med musim-oversetterne, skjedde det mye bra. To av oversetterne var særlig ivrige etter å bruke data-maskinen. Disse oversetterne er 50 år

Eyvind med vertsforeldrene: t.v Namalu og Kesau.

► **Land:**
Papua Ny-Guinea og Norge

► **Hvem:**
Eyvind Olafsrud

► **Rolle:** Bibeloversettelse til musim. Bidrar med teologisk og eksegetisk kompetanse.

► **Mål:**
Ferdig med NT i 2033. Enkeltbøker blir distribuert når de er ferdige.

gamle, og har jobbet med jordbruk i alle år. Det er tungt å omstille fingrene fra jordbruksredskap til små knapper på et tastatur. Men de gav seg ikke!

Vi fikk også besøk av en fra Musim som nå jobber som lærer på en videregående skole i byen. Han kom med forslag til endringer på hvordan ord er stavet. Jeg må innrømme at når man selv har vært med å bestemme hvordan ord blir stavet, er det i første øyeblikk vanskelig å skulle gi slipp på det. Men besøket fra læreren førte til at musimfolket fikk i gang en nyttig samtale om hvordan ulike ord skal staves.

Vi jobbet også med tilbakeoversettelse, nemlig det å gjøre musimteksten tilgjengelig for noen som ikke snakker musim. Da oversettes ord for ord fra musim til tok pisin slik at en ekstern konsulent kan sjekke kvaliteten på oversettelsen.

Nå reflekterer jeg over oppholdet mitt på PNG og det som har skjedd de siste to årene. Jeg har lært å akseptere at det som var planlagt ikke kunne skje slik jeg hadde sett for meg. Endringene vi måtte gjøre rundt arbeidsfordelingen i oversettergruppa, viser seg å gi gode resultater, og diskusjonen om tekstene var stimulerende.

Det er mange ting i livet vi ikke har kontroll over. Livet kan føles som om vi er om bord på et skip midt ute i en storm. Vi rystes av tap og sorg, og tvinges til omstillinger. Hva kan jeg holde fast på som ikke kan endre seg? Det er hva Gud har gjort for oss og hva han skal gjøre i fremtiden. Kristus har dødd for våre synder. Han har stått opp igjen som livets Herre. Og han skal komme igjen. ■

I april giftet Eyvind seg med sin Ingrid. Sammen skal de finne ut av veien videre. Be gjerne om klarhet og visdom i valgene de skal ta fremover.

Fra forfølgelse til vekst

I januar 2022 reiste Karen Elisabet og Fredrik tilbake til Woito der de bodde de første årene i prosjektet. De synes det var utrolig å se hvordan kirken har vokst til tross for svært knappe ressurser. Da de flyttet dit for drøyt ti år siden, var det rundt 100 kristne i folkegruppen.

I dag regner de med at over 2000 er kristne!

TEKST OG FOTO FREDRIK HECTOR

Ekstra hyggelig var det å kunne feire gudstjeneste i Sangaga, et sted med en spesiell historie. Da de første blant Tsamakko-folket ble kristne, ble de forfulgt for å ha forlatt den tradisjonelle troen. Yonas ble til og med skutt etter av sin egen far ved fire anledninger da han som 11-åring valgte å bli kristen. I dag er han en av oversetterne i prosjektet vårt.

De som ble kristne, fikk ikke bo i landsbyen, men måtte bygge sine egne områder i utkanten av landsbyene. I de første månedene vi bodde der, måtte vi hente politiet da folk samlet seg for å piske noen kvinner som hadde blitt kristne. Motstanden mot de som forlater den tradisjonelle troen har vært stor.

Til tross for mye forfølgelse, har det likevel skjedd en endring i folks holdninger. Jo flere som ble kristne, jo mer aksepterte ble de. Da en stor gruppe ble kristne i Bura, ble de ikke utvist fra landsbyen, men kunne bli værende i husene sine. De eldste i de forskjellige bygdene innså mer og mer at den kristne troen hadde en positiv effekt. De onde åndene ble svakere. Derfor var det en veldig positiv overraskelse da en gruppe eldste fra nabolandsbyen Sangaga kom til Gisma for å be de kristne bygge en kirke

i landsbyen deres. Det hadde vært helt utenkelig bare et par år tidligere. Det er nå fem år siden landsbyens eldste kom og ba om hjelp til å bygge en kirke. I dag er det to menigheter i Sangaga med nesten 150 kristne! Det var fantastisk å være i en fullsatt kirke med gudstjeneste på tsamakko fra begynnelse til slutt. Og det beste av alt var å være vitne til at rundt femten barn og voksne ble døpt i gudstjenesten. Det var flott å se for oss som har bodd og jobbet der i mange år.

Mål i sikte

I løpet av ukene i Woito benyttet Karen Elisabet anledningen til å følge opp noe av arbeidet med lese- og skriveopplæringen som Buno jobber med. Når Buno ser en som er ekstra flink, tar hun på seg rollen som mentor for den personen, slik at han eller hun siden kan bli lærer for andre. På denne måten har de fått mange nye små lese- og skrivegrupper.

Under en gudstjeneste i Gisma møtte de en ung mann som drev lese- og skriveopplæring der, og han leste bibeltekstene i gudstjenesten. De fant ut at han var like god som oversetterne deres når det kom til lesing, og at han kunne være til god hjelp i arbeidet.

Nå ber vi om at lese- og skriveopplæringsprosjektet fortsetter å lykkes, slik at mange kan lese og skrive den dagen Det nye testamente utgis. Det vil ta noen år til, men vi begynner å se slutten på oversettelsesarbeidet.

Selv om menighetene de besøkte vokser, synes Fredrik også det er trist å se hvordan de knappe ressursene gjør at mange evangelister er i ferd med å gi opp. De føler seg sviktet. Nå håper og ber de om at kirken og misjonen tar nye steg og investerer penger og personell i å støtte alle de nye kristne i Woito og i hele Sør-Omo. De ber også om at bibeloversettelsen de jobber med skal bli til stor hjelp for de kristne blant Tsamakko-folket.

I historisk perspektiv er ikke 10-12 år så mye. Tenk hvilken endring som har funnet sted blant tsamakkoene på disse årene! Det viser hvordan evangeliet om Jesus har kraft til å forvandle både enkeltmennesker og samfunn. Når bibeloversettelse finner sted parallelt med at det er vekkelse i kirken, må vi bare takke Gud og gi ham ære. Han er i virksomhet for å nå alle folk og språk! ■

Karen Elisabet og **Fredrik Hector** er Wycliffe og NLMs utsendinger i Etiopia der de jobber med å oversette Bibelen til tsamakko. Prosjektet startet i 2008, og etter noen år i Norge, er de nå tilbake i Etiopia. Fredrik jobber med oversetterteamet og Karen Elisabet jobber både med lese- og skriveopplæring, og administrasjon. Med dagens teknologi kan de oppnå mye selv om de ikke bor på samme sted som tsamakko-folket.

Ukraina-respons

Wycliffe-organisasjonene i Polen, Romania, Slovakia og Ungarn driver ulike typer hjelpearbeid for flyktingene fra Ukraina.

Vi ber for dem og vil i tillegg formidle økonomisk støtte.

Disse organisasjonene har satt i gang mange flotte initiativ!

Wycliffe Romania

Wycliffe Romania hjelper flyktinger gjennom lokale menigheter med bånd til Ukraina. En ukrainsk pastor ba om øyeblikkelig hjelp til 73 barnehjemsbarn. De fikk komme til et leirsted i Romania. Kirkene har også hjulpet med å huse flyktinger.

Wycliffe Romanias bibeloversettelsesteam til tegnspråk har bistått døve i Ukraina med å forlate landet. Døve er blant dem som kan bli glemt i krigstid fordi nødkommunikasjon ikke alltid blir gitt på tegnspråk. Gjennom tekstmeldinger og video-chatter har de klart å komme i kontakt med døve ukrainerne. I tillegg har de dratt til grensen for å hjelpe dem over, og funnet steder for dem å bo.

I samarbeid med Bibelselskapet i Romania, holder også Wycliffe Romania traumbearbeidingskurs.

Wycliffe Ungarn

Mange av de ukrainske flyktingene som kommer til Ungarn trenger psykisk helsehjelp. Wycliffe Ungarn holder kurs i traumbearbeiding. Noen kursdeltakere vil også bli lært opp til selv å lede kurs og møte behovene fremover.

Wycliffe Ungarn har også publisert og distribuert nesten 10 000 kort med den Aronittiske velsignelsen og en QR-kode som leder til bibel-apper på ukrainsk, russisk og ungarsk. Mange bruker QR-kodene, og bibel-appene blir hyppig lastet ned.

Lederen fra Wycliffe Polen rapporterer

Alle kirker og organisasjoner i Polen som har kapasitet til det, tar imot flyktinger. Kirken er et sted folk kan komme og bo, og den fungerer som et sted for gjennomreise. Overalt bidrar frivillige med å gi flyktingene klær, husly, varme måltider, og de henter dem på togstasjonene. De frivillige legger ned en fantastisk innsats med å hjelpe der de kan. Folk spør seg: hvor kan jeg gi en hjelpende hånd? Det er dette som opptar hverdagen vår, og dagene våre er lange. Vær så snill og be for styrke og trøst for både flykting og frivillig!

Wycliffe Slovakia

Slovakia har tatt imot mer enn 200 000 flyktinger siden krigen startet. Nå venter de en ny bølge med flyktinger, deriblant tusenvis av romfolk. Romfolk har opplevd å bli nektet inngang til Slovakia fordi de ikke har hatt noen til å ta imot dem.

Heldigvis får de hjelp av Øst-Slovakias store rombefolkning. Romkirkene i Slovakia står med åpne armer. Pastor Marek Olah, som er med å oversette Bibelen til øst-slovakisk romanés, har mobilisert kirken. De møter flyktingene på grensen og tar dem med seg til kirkene sine. Der får de mat og forsyninger, samt et sted å sove.

I tillegg får de høre Bibelen på et språk som er nesten likt deres eget. Mange får høre Bibelen for første gang. Olahs kirke holder lovsangs- og bønnemøter for romfolk. Noen har bestemt seg for å følge Jesus og er nå med på å hjelpe andre som trenger mer hjelp.

Wycliffe Polen

Wycliffe Polen har fraktet 42 tonn mat og hygieneartikler over grensen til Ukraina siden starten av krigen, og planlegger flere transporter.

I tillegg har de produsert flere tusen kopier av boken «Beyond Disaster» om traumbearbeiding. Flere kirker i Ukraina har bestilt boken, og fem tusen eksemplarer er allerede levert. Boken blir også delt ut blant flyktinger i Polen gjennom ulike kirker.

Å forandre språkbilder uten å endre budskapet

TEKST OLAV BRENNSETER OG WYCLIFFE

I april kom Olav Brennsæter og familien tilbake til Ouaninou på Elfenbenskysten etter et opphold i Norge i forbindelse med fødsel. Olav, som er utsending for Wycliffe og NLM, jobber med bibeloversettelse til mahou. For at flere skal gripe det håpet Jesus gir, må de få høre evangeliet på sitt eget språk.

A oversette Det nye testamentet til mahou er et møysommelig arbeid. Olav og oversetterne, Mory og Solo, møter en rekke utfordringer på veien. En av disse utfordringene er å oversette bibelske språkbilder som er ukjente. Får folk feil assosiasjoner til språkbildene som brukes, hindrer det bibelteksten i å kommunisere. Nøkkelen er å ikke endre meningen i teksten, men å finne ord og uttrykk som folk forstår.

Uklare forklaringer

I høst har Olav og bibeloversetterteamet jobbet med Tessaloniker-, Timoteus- og Titusbrevene. Olav forteller at det er mange ideer og begreper som skal oversettes. Flere er abstrakte, og flere har delvis overlappende betydning. Det kan være krevende både for oversettere og lesere. Paulus har lagt inn bilder som kan hjelpe oss å forstå hva det er snakk om, sier Olav. Men så viser det seg altså at Paulus valgte noen illustrasjoner som ikke betyr noe som helst for mahouene.

Endre språkbilde eller sette inn fotnote?

– For eksempel snakker Paulus om troens og kjærlighetens brynje (1 Tess 5, 8). Men det finnes ingenting som minner om en 'brynje' i denne kulturen, forteller Olav. Når man går i krig bruker man hjelm som eneste beskyttelse. Riktignok finnes det et slags unntak. 'Lamii' er en skjorte med påhengte biter av speil, som brukes i krig. Men praksisen med å bruke dette plagget har tydelige åndelige elementer, og plagget skal gi beskyttelse til en hel gruppe soldater, selv om det bare bæres av én person. Det ville gi helt gale assosiasjoner dersom oversetterteamet brukte 'lamii' for å oversette 'troens og kjærlighetens brynje'.

Derfor landet de på nyordet 'nee-deeke' (jernskjorte). Forklart i en fotnote, skriver de at folk på den tiden lagde seg skjorter av metall når de skulle i krig. Og det fungerer nokså godt i sammenhengen, for i neste setning kan vi lese om 'frelsens hjelm', som er oversatt med 'nee-fula' (jernhatt). Og det er det naturlige ordet for hjelm, som alle kjenner.

Som bibeloversetter er det mange utfordringer på veien mot et oversatt nytestamente. Å kunne tenke utenfor boksen når en skal oversette ord og uttrykk, er viktig. En må virkelig kjenne kulturen for å vite hva som kan oversettes direkte, eller når en må bruke ord folket kjenner bedre til.

Krevende for oversetterne

Et annet eksempel på en språklig utfordring, er uttrykket *ikke sette muleband på en okse som tresker* (1Tim 5, 18). Mahouene har kveg, og det er ikke uvanlig at okser må bidra når jorda skal opparbeides til en ny sesong. Men når det kommer til innhøsting, og de skal få ris eller mais i hus, er det ikke praktisk å bruke en okse. Det finnes ingen tradisjon for å bruke dyr under innhøsting, og dermed er det heller ikke noen problemstilling om okser skal få spise av avlingen eller ikke. Dyrene jobber ikke under innhøstingen og har dermed ingenting i åkeren å gjøre.

Det kunne naturligvis vært spennende å prøve å finne et annet bilde som

” Å kunne tenke utenfor boksen når en skal oversette ord og uttrykk, er viktig.

illustrerer det samme poenget – at det er naturlig at den som bidrar til å få jobben gjort, også får nytte godt av arbeidet. Men det blir vanskelig når dette er en henvisning til Det gamle testamente. Dermed landet oversetterteamet også her på å legge inn en fotnote som slår fast at det som var hverdagslig for Paulus, ikke uten videre er det her hos oss.

Det oppleves litt ironisk at det som oftest trenger forklaringer i brevene, er alle språkbildene som er ment å skulle forklare ting. Det kan naturligvis være vanskelig å finne de rette ordene for 'nøkternhet', 'nøysomhet' og 'åndelig øving'. Men hvis vi først finner ordene, trenger de ikke noen ytterligere forklaring. Bilder fra hverdagen, derimot, krever at vi tar i bruk ord og konsepter som noen ganger virker helt fremmede i kulturen.

Den viktigste målsettingen for bibeloversettere er at teksten skal kommunisere klart og tydelig på hjertespråket. Derfor må nødvendige språkendringer gjøres uten å forandre budskapet. Det er det som gjør arbeidet både spennende og utfordrende. ■

Samarbeid skaper varig endring

De siste 15 årene har Wycliffe støttet et bistandsprosjekt i sørøst-Pakistan rettet mot Kachhi-folket. De har dannet et nettverk av folk med ulike ressurser som sammen utgjør en stor forskjell i samfunnet.

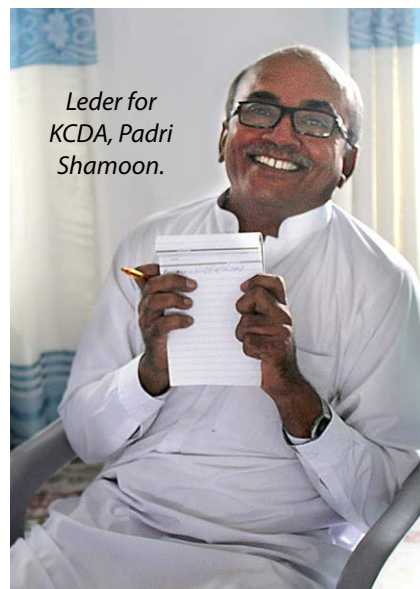
TEKST NATE BREMER FOTO KCDA

Medlemmer av KCDA-staben.

Bistanden når årlig ut til over 20 000 mennesker. Vi er glade for å se at prosjektet bærer god frukt og gir gode resultater! Blant annet får folk bedre livsvilkår, flere barn får gå på skole, og det blir praktisert bedre hygiene, som igjen gir bedre helse. Like viktig, men vanskeligere å se med det blotte øye, er at folk får økt livskvalitet og verdighet.

Nettverket blant kachhiene er bygget opp slik: På bunnen er det ledere med ansvar for den enkelte landsby; over dem er det ledere for landsbygrupper; og på toppen er det gruppeledere. Alle har innflytelse over egne ansvarsområder. I dette fellesskapet har folk mulighet til å løfte frem viktige temaer som det kan jobbes videre med. For eksempel, for å bedre folks helsetilstand iverksettes flere undervisningstiltak.

Leder for KCDA, Padri Shmoon.

Barn som får skolegang blir fremtidens ledere.

Fakta

► Kachhi Community Development Association (KCDA) har vært støttet av Wycliffe og Digni siden 2007. Vi jobber etter en modell som viser folk i landsbyene hvordan man kan samarbeide for å skape endring i samfunnet.

► **Hvem:** Barn, kvinner og menn fra minoritetsgruppen Kachhi

► **Hva:** Skole- og helsetilbud, undervisning om rettigheter og yrkesmuligheter, mulighet til mikrolån

► **Hvor:** Landsbygda i Sindh-provinsen i Pakistan

” Folk får økt livskvalitet og verdighet!

Her blir et mangfold av saker tatt opp, som viktigheten av rent drikkevann, håndvask, matoppbevaring, hvordan hindre spredningen av koronaviruset, og hvordan gi førstehjelp for brannskader.

Det settes også søkelys på hvordan man kan bygge et godt lokalsamfunn. Her hjelper KCDA med blant annet å danne sparegrupper for kvinner og menn, og mobilisere kvinner til å kjempe for sine rettigheter. Enten alene eller i samarbeid med myndighetene, driver KCDA skoler med morsmålsundervisning. Vi ser at samarbeidet blant kachhiene bidrar til positive endringer i samfunnet.

I 2. Mosebok 18 leser vi en spennende historie om Israelfolket. Folket hadde nylig mottatt Loven og skulle lære seg å følge

Gud. Veien til lærdom og lydighet var kronglete, og Moses møtte mange utfordringer som leder. Det ble mer å gjøre enn han hadde kapasitet til. Fra morgen til kveld måtte han skifte rett mellom folk. Det virker som om Moses ikke helt innså hvor krevende dette var for ham, men de rundt ham så det. Vi leser at hans svigerfar, Jetro, sa til ham: Det er ikke bra, det du gjør. Både du og folket som er hos deg, vil bli helt utslitt. Dette er altfor tungt for deg. Du kan ikke gjøre det alene (2 Mos 18,17-18). Å stå alene med store utfordringer er slitsomt og uholdbart i det lange løp. Mange som har prøvd det, ender opp med å slutte seg til Jetros råd. Det er mye bedre å dele ansvaret med

flere. Slik forsøker de også å organisere Kachhi-prosjektet; ansvar blir delegert og distribuert.

Prosjektet blant kachhiene begynte smått med en familie som hadde en visjon om å gjøre en forskjell blant folket sitt. Over tid har det kommet inn flere aktører og støttespillere med kompetanse, midler og ressurser. Arbeidet var for tungt for en person eller bare noen få personer å bære. Ledelsen måtte ha med flere, og i fjor var det 30 ansatte i prosjektet og 3000 mennesker som bidro med å gi mer enn 68 000 timer av fritiden sin! Wycliffe er glad for å få være en del av dette arbeidet. Sammen skaper vi varig endring! ■

Skriftspråket som endrar framtida

For Saafi-folket i Senegal, som tidlegare berre kunne utdanne seg på fransk, har det vore ein lang prosess å få dei til å tru at språket deira kan brukast i skulen. Det er ofte slik blant dei som har måtta bruke eit framandspråk i utdanninga. Dei trur at språket deira ikkje er godt nok. Det tek tid å endre ei slik innstilling, og for saafi-folket har denne endringa skjedd sakte men sikkert over tid.

TEKST ELISABETH KVILESJØ BERG FOTO HILLEBRAND DIJKSTRA

Hillebrand og omsetjarane.

Saafi-folket tel rundt 200.000 og bur i Senegal, Vest Afrika. Per dags dato veit ein berre om 20-30 kristne i denne folkegruppa.

Jorunn og Hillebrand Dijkstra har arbeidd i Senegal sidan 80-talet med språkanalyse, utvikling av skriftspråk og lesebøker, og bibelomsetjing. Dei har sett på nært hald kor vanskeleg det er for saafi-born å kome seg gjennom barneskulen på fransk. Dette gjer at veldig mange 'dett av lasset' på skulen. Paret ynskjer å sjå at alle saafi-folk skal få moglegheit til å lese og skrive på saafi-saafi, og at born kan få morsmålsundervisning i barneskulen. Då vil dei ha større sjans for å kunne lykkast med vidare utdanning seinare. Dei har sett at borna som lærer seg å lese og skrive på saafi-saafi fyrst, får eit vesentleg forsprang i skulegangen. Tidlegare hadde ikkje saafi-folket sitt eige skriftspråk, og moglegheita til morsmålsundervisning i skulen

eksisterte ikkje. Det er difor svært gledeleg at myndighetene no har godkjent saafi-ortografien og i større og større grad støttar prinsippet om morsmålsundervisning i skulen.

Å forme og utvikle eit skriftspråk er ein prosess som går over mange år, og som har innverknad på mange delar av samfunnet. Likevel er det eit nødvendig og viktig arbeid i høve utdanning og ikkje minst bibelomsetjing. Ein kan tenkje på utvikling av skriftspråk på same måte som på bonden sitt arbeid på åkeren. Bonden gler seg over å sjå såkornet spire. Men han ser òg arbeidet som måtte til for at det skulle spire. For at såkornet skal spire, treng bonden god jord. Han må heile tida passe på at jorda er passeleg våt, og han må halde vekk ubodne gjestar frå åkeren slik at kornet kan vekse.

Når ein utviklar skriftspråk må ein òg gjere det tunge forarbeidet. Det må samlast inn data om språka i området. Ein må kartlegge dialekter, analysere lydane og finne best mogleg måte å skrive desse lydane på, slik at skriftspråket blir godt å bruke. Det er viktig at dei som eig språket, er med på denne prosessen, elles kan det bli feil.

Hillebrand var med på å utvikle skriftspråk på saafi-saafi. Han fortel at det ikkje har vore lett å få Saafi-folket til å ta i bruk språket sitt skriftleg. Det er mange som framleis tenkjer at skulegangen må vere på fransk, slik den alltid har vore.

Det er enklare å lære på skulen når ein får lese og skrive på sitt eige morsmål.

Morsmålsundervisning gir betre resultat

Hillebrand fortel om då Jorunn leidde eit prosjekt der all undervisning i ei klasse skulle skje på saafi-saafi. Borna skulle lære seg å lese og skrive på deira eige språk. Etter at dei hadde lært å lese og skrive på saafi-saafi, introduserte dei fransk som fag. Jorunn og dei andre i prosjektet såg stor forskjell på denne klassa og dei andre. Det såg ut til at dei elevane som berre hadde fransk på skulen, låg langt etter. Det var også ein heilt annan atmosfære i den klassa der dei hadde lært saafi-saafi fyrst. Her var elevane mykje meir delaktige i undervisninga. Dei som fyrst hadde lært å lese og skrive på morsmålet sitt, las og forstod fransk betre enn dei som berre hadde hatt undervisning på fransk. Det er gledeleg at myndighetene i Senegal meir og meir er opne for at skulegang kan skje på morsmålet.

Det at barn får morsmålsbasert fleispråkleg skulegang fyrst, vil vere til stor hjelp når dei seinare får undervisning på dei offisielle språka.

Hillebrand og teamet hans arbeider no med fem av breva i Det nye testamentet. Målet er å fullføre NT på saafi-saafi før utgangen av 2023. No er det siste etappe som står att! Det er svært gledeleg at saafi-folket får lese Bibelen på sitt eige morsmål. Dette vil ha mykje større innverknad på folket enn om dei skulle lese Bibelen på eit framandspråk. ■

THE SEND

Den 25.juni ser vi frem til at tusenvis av mennesker kommer sammen til undervisning, lovprisning og bønn. Det blir oppfordring til etterfølgelse – og en "all in"-livstil for Jesus. **The Send handler om Jesus og hva Han kan gjøre når vi sier «ja».**

The Send er for oss mellom 15 og 80!

Vi håper å se like mange på Telenor Arena som den gangen Billy Graham samlet 20 000 på Ullevål Stadion i 1955. Alle som har anledning, bør møte opp! Ungdom trenger voksne, og voksne trenger ungdom. **Kallet til etterfølgelse og tjeneste har ingen aldersgrense.** Kommer du? Det er bare å melde seg på.